

Økonomirapport 2. tertial 2020

Hovedrapport med økonomisk analyse

Innhold

Kommunedirektørens oppsummering	3
Kort om samfunnsutviklingen i Grimstad i rapporteringsperioden	4
Sammendrag av kommunens økonomitall i perioden	6
Hovedoversikt perioderesultat og årsprognose.....	8
Kultur- og oppvekstsektoren	10
Helse- og omsorgssektoren.....	13
Samfunns- og miljøsektoren.....	20
Kirke og trossamfunn	23
Administrasjon og stab.....	24
Finansområdet	26
Foreslåtte budsjettjusteringer drift.....	28
Investeringer	29

Kommunedirektørens oppsummering

Kommunedirektøren legger frem 2. tertialrapport med merforbruk på i underkant av 13 mill kr og med en årsprognose på 20 mill kr i merforbruk. Det har de siste tre årene vært arbeidet med store organisatoriske endringer og tjenesteutvikling for å tilpasse drift, både til morgendagens tjenester og den økonomiske situasjonen. Tertialrapporten er konsentrert om økonomiske forhold. Budsjettrammen skal være styrende for enhetenes og sektorens drift. Kommunedirektøren legger frem 2. tertialrapport 2020 med bedret prognose for året (målt mot 1.tertialrapport), etter et systematisk omstillings- og innsparingsarbeid.

Grimstad kommune har over mange år hatt merforbruk i drift, men samtidig hatt ekstraordinære finansinntekter som har dekket opp for dette. Disse inntektene vil med all sannsynlighet ikke fortsette fremover. For 2020 og handlingsplanperioden er det lagt opp til innsparingstiltak for å kunne drive i tråd med budsjett. På grunn av høyt driftsnivå i inngangen til året, har det ikke vært mulig å redusere nok til å komme i budsjettmessig balanse andre halvår. Målet har vært å oppnå månedlig balanse mellom drift og budsjett mot slutten av året.

De kommunale tjenestene er i stor grad lovpålagte, og betyr mye for innbyggerne i Grimstad kommune. Innsparingene må handle om redusert nivå på tjenester, avgrensning av tilbud og effektivisering av drift. Disse prosessene har tatt lengre tid enn forventet, og merforbruket er i stor grad en konsekvens av det. Omfang og type tjenester er bundet opp i vedtak, og kan ikke endres umiddelbart siden tildeling er hjemlet både i særlovgivning og forvaltningslov.

Nedbemanning skjer i dialog med tillitsvalgte og følger avtaleverket partene imellom. Organisasjonen arbeider med tiltak for å redusere sykefraværet.

Fra 12. mars har Covid-19 ført til store endringer i hvordan hele organisasjonen jobber, og har gitt oss et helt nytt utfordringsbilde som ingen av oss kunne forutse ved årsskiftet. Skoler, barnehager og kulturtilbud har håndtert stadige endringer. Innen helse- og omsorgssektoren har kriseplanlegging og effektiv rigging av nye tiltak vært kombinert med ordinær drift.

Begrensede ressurser og omprioriteringer for å håndtere Covid-19 og andre krevende saker, gjør at andre prioriterte satsingsområder tar lengre tid. Dette gjelder blant annet kommunikasjonsstrategi, styrking av egenkontroll og porteføljestyling. Vi har en organisasjon som over tid har stått i endring, og som har strukket seg langt for å lykkes. Grimstad kommune har svært kompetente medarbeidere som leverer kvalitetstjenester hver dag. Det er stort press på organisasjonen for å drive i budsjettmessig balanse. Det krever mye av både medarbeidere og ledere.

Kommunedirektøren takker alle medarbeidere for innsatsen i en krevende arbeidssituasjon. Det har vært stor forståelse, fleksibilitet og medvirkning fra alle parter for å løse situasjonen på en best mulig måte. Forventingene til organisasjonen er store og mange, og det er viktig at vi alle er realistiske til hva som kan leveres i dagens situasjon.

Tone Marie Nybø Solheim, kommunedirektør

Kort om samfunnsutviklingen i Grimstad i rapporteringsperioden

Befolkningsutvikling

SSB utarbeider kvartalsvis statistikk for befolkningen i Norge. Befolkningen i Grimstad kommune økte i begge av årets to første kvartaler. Ved forrige årsskifte hadde kommunen et innbyggertall på 23 544. Kvartalstallene fra SSB viser at dette økte til 23 610 ved utgangen av mars og ytterligere til 23 646 ved utgangen av juni. Erfaringsmessig har befolkningsøkningen i Grimstad vært størst i tredje kvartal.

Den totale økningen i årets seks første måneder var da 102 personer, som tilsvarer en vekst på 0,43%, eller 0,86% annualisert. Økningen skyldes dels fødselsoverskudd på 64 personer, og dels netto innvandring på 38 personer. Nettoeffekten av innenlands flytting var null.

	1.kvartal 2020	2.kvartal 2020	1 halvår 2020
Befolkning ved inngangen av perioden	23 544	23 610	23 544
Fødte	65	65	130
Døde	35	31	66
Fødselsoverskudd	30	34	64
Innvandring	47	14	61
Utvandring	8	15	23
Innflytting, innlandsk	260	282	542
Utflytting, innenlandsk	263	279	542
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	36	2	38
Folkevekst	66	36	102
Befolkning ved utgangen av kvartalet	23 610	23 646	23 646

Arbeidsmarked og arbeidsledighet

Som en følge av tiltakene under koronapandemien, økte arbeidsledigheten i kommunen betraktelig i første del av året, som ellers i landet for øvrig. Denne utviklingen snudde imidlertid senere i året, og har i siste del av perioden blitt reversert med stadig flere tilbake i arbeid.

Ved utgangen av august var det registrert 529 personer (990 i 1. tertial) helt ledige arbeidssøkere i kommunen, tilsvarende 4,5 % (8,6 % i 1. tertial). Antall delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak i kommunen, var 316 personer (575 i 1. tertial), tilsvarende 2,7% (5,0 % i 1. tertial). Tilsvarende tall for Agder fylke var hhv 4,2 % og 3,1 %.

I årets første åtte måneder, økte andel helt ledige arbeidssøkere i kommunen fra 2,5 % til 4,5 %, mens andel delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak økte fra 1,9 % til 2,7 %.

Etter en stor økning i ledigheten i mars og tidlig i april, har ledigheten gått ned hver måned fra mai til august.

Økt arbeidsledighet gir negative utslag i kommuneøkonomien med reduserte skatteinntekter og økte kostnader.

Andre forhold

Årets første åtte måneder har vært en uvanlig periode. Koronapandemien og tiltakene som er iverksatt i forbindelse med virusutbruddet, har tidvis hatt stor innvirkning på driften av Grimstad kommune. Fremdeles er det stor usikkerhet rundt de langvarige virkningene av pandemien og tiltakene som er satt i verk, og hvordan pandemien vil påvirke driften resten av året. Til tross for noe bedring i siste del av rapporteringsperioden, er det fremdeles usikkerhet knyttet til økonomiutviklingen fremover på grunn av effekten av pandemien.

Sammendrag av kommunens økonomitall i perioden

Per 2. tertial er det et samlet netto merforbruk på 12,8 mill kr. Merforbruket i sektorene (utenom finansområdet) er samlet på 21,6 mill kr. Helse- og omsorgssektoren har et budsjettavvik på 17,5 mill kr, mens kultur- og oppvekstsektoren har et avvik på 6,3 mill kr. I sektorene stab, samfunn og miljø og fellesområder er det moderate mindreforbruk, mens finansområdet har merinntekter på 8,8 mill kr.

Samlet prognose for året er på -20 mill kr. Denne er betydelig forbedret siden 1. tertial. I all hovedsak skyldes det at skatteinngangen har holdt seg på et høyere nivå lokalt og nasjonalt, sammenliknet med prognosene til Finansdepartementet og KS før sommeren. I tillegg er forutsetningene rundt årets lønnsoppgjør endret (blir med all sannsynlighet lavere enn forutsatt i 1.tertialrapport). Det er også svært utfordrende å estimere koronakostnadene ut året, og her ligger det betydelig usikkerhet. Sektorprognosene for de store tjenesteområdene er forbedret med i underkant av 8 mill kr. Helse- og omsorgssektoren forventer nå et merforbruk på i overkant av 19 mill kr, mens tilsvarende prognose for kultur- og oppvekstsektoren har et merforbruk på 15 mill kr.

Årsprognosen for finansområdet er foreløpig satt til 2 mill kr i merinntekt. Tall pr. 2. tertial viser en merinntekt på 8,8 mill kr, men det vurderes at dette vil svekke seg siste tertial, til en merinntekt på 2,0 mill kr ved årsslutt. Dette inkluderer budsjettert avsetning til disposisjonsfond med 10,0 mill kr (budsjettert mindreforbruk kommunen totalt for året). Slik at hvis dette skal holdes utenom, er det en prognose for finansområdet isolert på minus ca. 8,0 mill kr.

De største prognosene for avvik opp mot nåværende vedtatte budsjett er innen frie inntekter, andre statlige tilskudd og rentekostnader. De frie inntektene (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt) er omtrent i balanse pr 2. tertial (- 0,6 mill kr), men det ventes at dette vil svekke seg siste tertial med ca. - 8,0 mill kr som årsprognose. Når det gjelder statlige tilskudd (integreringstilskudd og kompensasjon omsorgsboliger, skoler m.m.), ventes det en mindreinntekt på samlet 7,0 mill kr. Mesteparten av dette gjelder integreringstilskudd til flyktninger. På grunn av koronapandemien har antallet flyktninger som skal bosettes i kommunene gått kraftig ned i hele landet, også i Grimstad. Til slutt (av de større avvikene) vil rentekostnadene slå positivt inn. Rentenivået har falt gjennom året, og det forventes en kostnad på ca. 6,3 mill kr lavere enn budsjettert.

Skatteinngangen i Grimstad er 85,3 % av landsgjennomsnittet pr. 2. tertial i år. Etter 1. tertial var den 86,2 %. I 2019 var den 88,0 %. Til sammenligning var skatteinngangen pr. 2. tertial 2020 i Arendal 82,2 %, mens den var 85,9 % i Kristiansand.

Dersom en måler skatteinngangen opp mot samme periode for 2019 (januar tom. august) i Grimstad, så er det en reduksjon i skatteinntektene nominelt på - 0,3 %. Målt pr. Innbygger er reduksjonen noe større (- 1,5 %), og dette skyldes at det har blitt flere innbyggere i Grimstad.

I Grimstad har vi over flere regnskapsår hatt en situasjon der merforbruket i sektorene har vært dekket inn gjennom høyere skatteinngang, lokalt og nasjonalt, enn budsjettert. Når

dette ikke ser ut til å bli tilfelle i 2020, er det hovedforklaringen på at vi har en årsprognose på 20 mill kr i merforbruk.

Lønn er den største kostnadsdriveren i kommunen, og merforbruket på denne posten er etter 2. tertial i underkant av 30 mill kr. Det brukes mer årsverk enn det budsjetttrammen gir rom for, og samlet sett utgjør avviket i overkant av 34 årsverk.

Sykefraværet er redusert fra 9,3 % til 8,3 % i forhold til samme periode i fjor. Det er nedgang i fraværet for kultur- og oppvekstsektoren, samfunns- og miljøsektoren og stabsfunksjonene, mens sykefraværet øker noe i helse- og omsorgssektoren.

Koronaeffekt på økonomien

Staten har bevilget 3,75 mrd kr til kommunene for å dekke utgiftsøkninger og inntektstap som følge av koronapandemien. Grimstads andel av dette er 16,3 mill kr. I tillegg har Grimstad kommune mottatt 4,6 mill kr til å kompensere for tapt foreldrebetaling for SFO og barnehage, i den perioden det har vært stengt. I forbindelse med 1. tertial vedtok kommunestyret å gi kommunedirektøren mandat til løpende budsjettregulering opp mot midler gitt fra staten som øvre ramme. Ved utgangen av august er det brukt 18,1 mill. kr. Fylkesmannen i Agder har fått tildelt ekstra skjønnsmidler til å dekke koronarelaterte utgifter og inntektstap. Halvparten av potten ble utdelt i september, og Grimstad kommune fikk 0,94 mill kr. Siste utdeling kommer på slutten av året, og det er usikkert hvor mye kommunen får her.

Regjeringens anslag for lønnsvekst er redusert fra 3,6 % i statsbudsjettet, til 1,5 % i revidert nasjonalbudsjett. KS og arbeidstakerorganisasjonene ble 15. september 2020 enige om en ramme på 1,7 %. Med fratrett for lønnsglidning og overheng vil det i realiteten innebære at det blir et lavt lønnsoppgjør for kommunens ansatte i 2020. Lønnsoppgjørsposten er beregnet til i overkant av 24 mill kr, og i regjeringens finansiering av koronautgifter, er det beregnet at store deler av denne posten går til å dekke utgifter/tapte inntekter i kommunene.

Arbeidsgiveravgiften for mai og juni er besluttet redusert med 4 prosentpoeng. Dette vil utgjøre en besparelse for Grimstad kommune på ca 6 mill kr.

Styringsrenta er satt til 0, og det reduserte rentenivået vil redusere finanskostnadene. Foreløpig besparelse for netto finanskostnader er 6 mill kr.

Alt av direkte henførbare koronarelaterte utgifter er bokført på et eget prosjektnummer i regnskapet. Ved utgangen av august er det ført 18,1 mill kr i dette regnskapet. Utgiftene dreier seg i hovedsak om kjøp av smittevernustyr, merkostnader til lønn knyttet til ansatte i karantene og kompensasjon for tapt foreldrebetaling i SFO og barnehage. Kommunedirektøren har rapportert på koronautgiftene i hver økonomiorientering og vil også gjøre det fremover.

For prognosens del har kommunedirektøren lagt til grunn at de koronarelaterte utgiftene og inntektstapet holder seg på samme nivå resten av året. Hvordan utgiftene faktisk blir, vet vi først når året er slutt.

Hovedoversikt perioderesultat og årsprognose

(tall i kr 1000)

Perioderesultat	Per 31.08.2020			2020			31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Pronose	Budsjett	Avvik	
Rammetilskudd	-472 654	-475 380	-2 726	-675 625	-654 812	20 813	-424 685
Inntekts- og formuesskatt	-388 527	-387 138	1 389	-636 000	-638 000	-2 000	-389 637
Eiendomsskatt	-40 958	-41 850	-892	-70 400	-70 400	0	-46 914
Andre eksterne driftsinntekter	-30 563	-34 112	-3 549	-43 439	-51 119	-7 680	-41 660
SUM EKSTERNE DRIFTSINTEKTER	-932 702	-938 480	-5 778	-1 425 464	-1 414 331	11 133	-902 895
Bevilgninger til drift / driftskostnader	940 262	918 721	-21 541	1 419 709	1 398 036	-21 673	932 630
Avskrivninger	84 093	82 606	-1 487	84 093	82 889	-1 204	73 191
SUM NETTO DRIFTSKOSTNADER	1 024 355	1 001 327	-23 028	1 503 802	1 456 743	-47 059	1 005 821
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	105 577	62 847	-28 806	78 338	5 803	-35 926	102 926
Renteinntekter	-9 485	-7 300	2 185	-17 723	-17 723	0	-7 551
Utbytter	-19 249	-18 657	592	-19 249	-18 657	592	-18 057
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	29 219	34 925	5 706	45 083	49 469	4 386	27 886
Avdrag på lån	36 212	33 904	-2 308	57 151	57 151	0	36 215
NETTO FINANSUTGIFTER	36 696	42 872	6 176	65 262	70 240	4 978	38 492
Motpost avskrivninger	-84 093	-83 563	530	-84 093	-73 145	10 948	-73 191
NETTO DRIFTSRESULTAT	58 180	36 073	-22 100	59 507	-7 520	-20 000	68 227
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	
Overføring til investering	112	0	-112	112	0	-112	
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	521	-50	-571	-176	-176	0	
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 911	5 072	9 983	-3 506	-3 506	0	
SUM DISPONERING/DEKNING	-4 278	5 022	-12 800	-3 570	-3 682	-20 000	

Oversikt samlede netto driftskostnader

(tall i kr 1000)

Kommunens samlede netto driftskostnader	31.08.2020			2020			31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	
Helse & omsorg	424 989	407 398	-17 591	598 800	579 427	-19 373	408 659
Kultur & oppvekst	361 336	355 022	-6 314	560 500	545 500	-15 000	348 904
Samfunn & miljø	62 126	62 600	474	116 947	117 257	310	90 695
Kirke og trosamfunn	13 455	13 455	0	21 263	20 763	-500	13 392
Støttefunksjoner og fellesområdet	78 356	80 246	1 890	124 989	135 089	10 100	72 755
Netto driftskostnader	940 262	918 721	-21 541	1 422 499	1 398 036	-24 463	934 405
Egne personalkostnader	719 845	690 094	-29 751				706 309
Kjøp av konsulenttjenester	5 702	3 071	-2 631				6 049
Kjøp av tjenester som erstatter egenpro	177 165	171 246	-5 919				170 629
Andre kostnader	289 574	277 010	-12 564				316 419
Inntekter fra drift	-252 024	-222 700	29 324				-265 001
Netto driftskostnader	940 262	918 721	-21 541				934 405

	Per 31.08.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	1 353	1 361	-34

Stillingsoversikt i %	2. tertial 2019	2. tertial 2020
	Heltid	47,4 %
Deltid	52,6 %	51,9 %
	100 %	100 %

Sykefravær i %	2. tertial 2019	2. tertial 2020
		9,28 %

Ved utgangen av 2. tertial er det et samlet merforbruk i sektorene på 21,5 mill kr. Helse- og omsorgssektoren har et budsjettavvik på -17,5 mill kr, mens kultur- og oppvekstsektoren har et avvik på -6,3 mill kr. I sektorene stab, samfunns- og miljøsektoren og fellesområder er det

til sammen 2,3 mill kr i mindreforbruk. Finansområdet har en merinntekt på 8,8 mill kr og det samlede merforbruket for Grimstad kommune er derfor 12,8 mill kr.

Samlet prognose for året er på -20 mill kr. Helse- og omsorgssektoren forventer et merforbruk på i overkant av 19 mill kr, mens tilsvarende prognose for kultur- og oppvekstsektoren på -15 mill kr. Årsprognosen for finansområdet er foreløpig satt til 2 mill kr i merinntekt. I all hovedsak er usikkerheten knyttet til skatteinngangen lokalt og nasjonalt.

Det er personalkostnadene som har det største merforbruket med i underkant av 30 mill kr. Noe av dette er finansiert med koronamidler (ca 7 mill kr), og noe er finansiert gjennom fondsmidler. Men det forklarer en liten andel av merforbruket på netto lønn (lønn fratrukket NAV-refusjoner).

Som årsverksoversikten viser, så er merforbruket, mot hva lønnsbudsjettet gir rom for, samlet sett på i overkant av 34 årsverk. Dette er en nedgang på 15 siden 1. tertial. Det pågår nedbemanningsarbeid, og spesielt innenfor kultur- og oppvekstsektoren er de samlede årsverkstallene gått ned.

Det er også merforbruk på postene kjøp av konsulenttenester (2,6 mill kr), kjøp av tjenester fra private (5,9 mill kr) og andre sektorkostnader. Merforbruket på kjøp av konsulenttenester skyldes i hovedsak juridisk bistand og konsulentkjøp i forbindelse med reguleringssaker. Kjøp av private tjenester gjelder driftstilskudd til private barnehager, leger og fysioterapeuter. Hovedposten ligger på overføringer til private barnehager vedrørende ekstrabemannning og driftstilskudd.

Kommunedirektøren presenterer en oversikt over hva lønnsbudsjettet dekker av årsverk, og det er et forbruk av årsverk på som er 34 årsverk mer enn det budsjettetrammene har rom for. Andelen som har 100 %-stilling er økt med 1 %-poeng mot samme periode i fjor. Fordelingen er vist i sektorrapportene, og i vedlegg til rapporten ligger tallene på enhetsnivå. Sykefraværet er redusert fra 9,3 % til 8,3 % i forhold til samme periode i fjor. Det er nedgang i fravær for kultur- og oppvekstsektoren, samfunns- og miljøsektoren og stab, mens fraværet er på samme nivå som fjoråret i helse- og omsorgssektoren.

Kultur- og oppvekstsektoren

Fungerende kommunalsjef Arne Mowatt Haugland

(tall i kr 1000)

Kultur- og oppvekst sektoren	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Kommunale barnehager	20290	20683	393	31416	31016	-400	20795
Tilskudd private barnehager	116578	113983	-2595	178902	173902	-5000	109379
Barne- og ungdomsskoler	153237	148868	-4369	230565	224565	-6000	146829
Spesialpedagogisk enhet	8727	7312	-1415	13510	11410	-2100	7957
Kvalifiseringstjenesten	10049	11443	1394	19521	20521	1000	13491
Kultur tjenesten med bibliotek	20323	21070	747	27755	28255	500	21170
Sektorens fellesområde	32132	31663	-469	58831	55831	-3000	138662
Netto sektorkostnad	361336	355022	-6314	560500	545500	-15000	458283
Netto lønn	254974	242556	-12418		375350		258635
Kjøp av tjenester som erstatter egenprod.	140672	136688	-3984		211172		133165
Andre sektorkostnader	38329	41262	2933		62066		45708
Sektorinntekter	-72646	-65484	7162		-103088		-88604
Netto sektorkostnad	361329	355022	-6307	0	545500	0	348904

	Per 31.08.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	556	558	2

Stillingsoversikt i %	2. tertial 2019	2. tertial 2020
Heltid	58,7 %	57,8 %
Deltid	41,3 %	42,2 %
	100 %	100 %

	2. tertial 2019	2. tertial 2020
Sykefravær i %	7,70 %	6,84 %

Sammendrag

Sektoren har vært preget av situasjonen rundt Covid-19 og stengning av barnehager, skoler og kulturtilbud fra 12. mars. Sektoren har til tross for dette, gjort et stort og viktig arbeid, takket være dyktige medarbeidere i alle ledd.

Sektoren har et samlet avvik på 6,3 mill kr i 2. tertial.

Skolene har et stort merforbruk pr. 2. tertial på ca. 4,3 mill kr. Flere av skolene har gjennomført store og omfattende tiltak gjennom nedbemanning av midlertidige stillinger og vikariater. Innkjøpsstopp er innført på mange av enhetene. Dette er stort sett effektivt fra 01.08.2020 og vil ha effekt på resultatet i årets siste fem måneder. Et estimert prognoseavvik for 2020, ser ut til å bli ca. 6 mill kr for skolene.

Private barnehager har et økonomisk merforbruk basert på enkeltvedtak knyttet til barnehageloven, §19a spesialpedagogisk hjelp og §19g søknad knyttet til funksjonshemmede barrierer for barnet. Dette er lovpålagte oppgaver som kan være vanskelig å forutse på grunn av ulike individbehov knyttet til enkeltvedtakene. Beregnet avvik for 2020 er på ca. 5 mill kr.

Oppvekstsektoren er i balanse når det gjelder antall årsverk etter nedbemanning våren. Dette arbeidet er gjort i tett samarbeid mellom HR og økonomiavdelingen. Det har vært en krevende tid for de berørte.

Det tar tid å gjennomføre en nedbemanning som sikrer rettigheter for våre ansatte, og vi vil ikke få full effekt av vårt omstilling- og endringsarbeid, før tidligst januar 2021.

Sykefraværet er stabilt i sektoren, og det jobbes systematisk i enhetene for å få ned fravær gjennom hele året.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Kommunale barnehager: Det arbeides målrettet for at enhetene skal levere innenfor de økonomiske rammene. Enhetene har, og vil, iverksette tiltak for at våre kommunale barnehager kommer i balanse i 2020, men prognosen viser at dette vil være utfordrende. Tiltakene vil bli tett fulgt opp gjennom økonomioppfølgingsmøtene, sektorledelsen og økonomiavdelingen frem mot årsslutt.

Tilskudd private barnehager: De vesentligste områdene som gir et økt forbruk ut over budsjettet, er omfanget av enkeltvedtak knyttet til barnehageloven, §19a som gir spesialpedagogisk hjelp og §19g som gir økt støtte for barn med funksjonshemmede barrierer. Dette er lovpålagte oppgaver hvor det er vanskelig å gi god økonomisk prognose, da dette er individbaserte vedtak som kan variere fra år til år

Spesialpedagogisk enhet: Barn med særskilte behov for spesialpedagogisk tilrettelegging og/eller barn med behov for styrking av grunnbemanning, på grunn av funksjonshemmende barriere ute i barnehagene. Vedtakene er fattet med bakgrunn i barnehageloven §19a og 19g. Sektorledelsen vil frem mot nyttår fremme et nytt dreiningsprosjekt innenfor barnehagesektoren, for å se på systemarbeidet i kommunen. En endring vil komme gradvis og vi vil kunne se en bedre effekt at dette i løpet av 2021.

PPT: I vedtaket fra Fylkesmannen etter gjennomført tilsyn knyttet til spesialundervisning, går det frem at Grimstad kommune har sannsynliggjort at man har lyktes med å rette alle de identifiserte rettetpunktene, utenom ett. Punktet handler om kommunens PP-tjeneste. PP-tjenesten har ventelister på barn/elever som skal ha utredning med sakkyndig vurdering og tilråding knyttet til spesialundervisning. Kommunalsjefen har styrket tjenesten med midlertidig stilling, for å lukke avviket knyttet til ventelistene.

Spesialundervisning i skolene: "*Dreining av spesialundervisning fra individ til system*". Dette arbeidet har vært stort og omfattende. En endring vil komme gradvis, og vi vil kunne se forbedret effekt i løpet av 2021.

Det er satt i gang et stort arbeid knyttet til *det spesialpedagogisk feltet* i Grimstad kommune. To av tre samlinger er blitt gjennomført i 2020. PPT, skoleeier, skoleledere og aktuelle representanter fra skolene, privatskolene, Utdanningsforbundet og Fagforbundet er deltakere i dette arbeidet.

Mål: Bli orientert om kommunes utfordringer knyttet til omfang, økonomi og saksbehandling. Identifisere opprettholdende faktorer som hindrer praksisendring

Hvorfor dette arbeidet?

- Kvalitet i opplæringen for elever som i dag har spesialundervisning (jf., for eksempel ekspertrapporten Meld. St.t. nr. 6 til Thomas Nordahl og rapporten til Barneombudet «Uten mål og mening»)
- Inkluderingsperspektivet
- Henvisningsomfanget til PP-tjenesten
- Nasjonale signaler om å dreie fra individ til mer systemrettet arbeid

Nye *strukturelle* rammer som er tenkt i det spesialpedagogiske samarbeidet (møtevirksomhet/ressursteam, PPTs tilstedeværelse på skolene, ny ressursfordelingsmodell, samarbeidsavtale m.m.)

Syv av skolene har et stort merforbruk pr. 1. tertial på 7,6 mill kr: Alle skolene har satt i gang store og omfattende tiltak ved å gjøre en nedbemanning av midlertidige stillinger, vikariater, innkjøpsstopp osv. Dette vil ikke få en effekt før 01.08.2020, det vil si en 5/12-dels effekt gjennom hele 2020.

HR bistår skolene med omfattende hjelp til nedbemanning av faste identifiserte stillinger, som ikke skal berøre pedagognormen. Arbeidet er gjennomført, og man kan se en effekt av dette allerede. Full økonomisk effekt fra januar 2021.

Fevik 1.-10. og Fjære ungdomsskole: Fjære ungdomsskole ble lagt ned 31.07.20 og elevene er overført til Fevik skole. Nedleggelsen av Fjære ungdomsskole vil ha en 5/12-dels effekt for regnskapet 2020.

Kultur tjenesten og bibliotek: Tjenesten vil med all sannsynlighet oppnå balanse ved årsavslutning 2020, men biblioteket melder at de vil ha et merforbruk.

Fellesområdet Langemyr skole: Skolen har iverksatt nedbemanning, men også her vil dette ha 5/12-dels effekt for 2020.

Kvalifiseringstjenesten: Tjenesten har gjennomført nedbemanning på nærmere ti årsverk i 2. tertial, og skal redusere med tre til innen nyttår.

Årsprognose

Estimert prognose for 2020, er at kultur- og oppvekstsektoren vil få et underskudd på 15 mill kr sett opp mot budsjett 2020. Dette er 3 mill kr lavere enn hva man estimerte etter 1. tertialrapport.

Sektoren kommer ikke til å klare å overholde budsjettet, eller hente inn overforbruket, til tross for det store omstillingsarbeidet som er gjort i sektoren. Selv om det er foretatt en nedbemanning på over 30 stillinger, er det viktig å poengtere at dette har en 5/12-dels effekt.

Sektorledelse og enhetsledere konsentrerer seg om å redusere overforbruket, og har iverksatt de tiltak man har sett er mulig, i lys av forsvarlig drift.

Helse- og omsorgssektoren

Kommunalsjef Aase S. Hobbesland

(tall i kr 1000)

Helse- og omsorgssektoren	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Hjemmetjenesten og rehabilitering	80 838	78 015	-2 823	121 500	117 905	-3 595	75 857
Helse- og barneverntjenesten	64 050	61 611	-2 439	98 000	94 136	-3 864	59 595
Psykisk helse og rus	26 303	26 254	-49	41 800	41 802	2	24 952
Omsorgssentre	75 219	69 635	-5 584	110 000	102 719	-7 281	74 138
Habilitering	109 119	103 917	-5 202	124 500	117 132	-7 368	107 501
Innovasjon og forvaltning	25 897	24 307	-1 590	38 000	37 693	-307	19 918
NAV	38 696	38 394	-302	58 000	57 545	-455	41 606
Sektorens fellesområde	4 867	5 265	398	7 000	10 495	3 495	5 092
Netto sektorkostnad	424 989	407 398	-17 591	598 800	579 427	-19 373	408 659
Netto lønn	356 924	339 697	-17 227	540 700	524 368	-16 332	345 505
Kjøp av konsulenttjenester	1 996	712	-1 284	1 100	1 091	-9	1 521
Kjøp av tjenester som erstatter egenprod.	35 691	33 420	-2 271	53 000	48 941	-4 059	35 990
Andre sektorkostnader	82 377	67 468	-14 909	104 000	101 373	-2 627	82 323
Sektorinntekter	-51 999	-33 899	18 100	-100 000	-96 346	3 654	-56 681
Netto sektorkostnad	424 989	407 398	-17 591	598 800	579 427	-19 373	408 658

	2. tertial 2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	638	601	-37

Stillingsoversikt i %	2. tertial 2019	2. tertial 2020
Heltid	31,1 %	33,0 %
Deltid	68,9 %	67,0 %
	100 %	100 %

	2. tertial 2019	2.tertial 2020
Sykefravær i %	11,37 %	11,54 %

Sammendrag

Helse- og omsorgssektoren har store omstillingskrav. Regnskap for 2019 viste for høy inngangsfart til budsjett 2020, noe som medførte et ytterligere krav om reduksjon på 7 mill. kr. Reduksjonen ble identifisert og fordelt ut på den enkelte enhet. En hovedutfordring har vært at årsverksoversikten som ble lagt til grunn for budsjett 2020, ikke var forenelig med de tildelte rammene. Det er derfor lagt ned et omfattende arbeid for å klargjøre for den enkelte avdeling, hvilket årsverksnivå de kan drive innenfor når det gjelder de tildelte økonomiske rammene.

I tillegg til pandemisituasjonen, har økt tjenestebehov som resultat av endring i demografien, antall eldre øker og nye omfattende tjenestevedtak, gjort nedtrekket vanskelig.

Prognosemessig ligger sektoren an til et overforbruk i størrelsesorden 19,3 mill. kr, noe som er en reduksjon fra prognosene på 25 mill. kr etter 1. tertial. Sektoren har jobbet fortløpende med tiltak. Blant annet omgjøring av HDO-plasser til sykehjemsplasser, holde stillinger vakant, redusere helgevakanter mv. Det har blitt gjort store gjennomganger av årsverksnivået i bemanningsplaner/årsplaner, sett opp mot tildelt ramme. Det er blitt jobbet kontinuerlig med detaljbudsjettering på avdelingsnivå. Det er avdekket at det er utfordrende

for våre ledere å styre budsjettet, når ulike system ikke kommuniserer med hverandre.

Det er iverksatt et relativt omfattende prosjektarbeid for å kartlegge hvordan vi fremover kan styre de store kapasitetsutfordringene som kommunen og sektoren står overfor.

Personalbudsjettet for 2020 har ikke har vært i budsjettmessig samsvar med det antall årsverk som det driftes med. Det er svært viktig at man skiller mellom årsverk i bemanningsplaner og utgifter som er et resultat av vakanser, sykefravær og overtid. Det er blitt jobbet målrettet med å avstemme antall årsverk, mot tildelt ramme.

Sektoren har et relativt høyt sykefravær, men dette er noe redusert fra 1. tertial. Det som kjennetegner sykefraværet, er at det er store forskjeller mellom enheter og avdelinger. Derfor er det et viktig mål for sektoren å fortsette å jobbe systematisk med sykefraværsoppfølging på samtlige enheter. Sammen med sektorens ledere skal HMS-rådgiver og personalkonsulent se nærmere på enhetenes sykefraværsprofil. Sektoren har pekt på hvilke enheter/avdelinger som først bør inn i kartleggingen. Kartleggingen vil mulig kunne gi mer presise svar på hvilke utfordringer som er spesielt viktig å gripe fatt i når det gjelder sykefraværsoppfølging.

Sektoren er meget opptatt av å ha heltidsstillinger. I arbeidet med årsplaner prøver man så langt det er mulig å øke opp antallet faste stillinger. Det er en positiv utvikling i antall store stillinger, mellom 80-100%, se også tabelloversikt.

Årsplaner er et viktig verktøy for å få god kontroll på turnus og vakante stillinger. I årsplan for 2020 var det en del vakante stillinger, spesielt på helg. Vakanse kan bli kostnadsdrivende med tanke på overtid, og derfor viktig å fremheve. Fra juni foretok bemanningstjenesten innleie på ledige vakter for alle turnusenhetene, unntatt enhet for psykisk helse og rus. Dette er blant annet et tiltak for å redusere utgifter av overtid og bruk av vikarer. Det vises også til egen løypemelding/evalueringsrapport av bemanningstjenesten, se vedlegg.

I tråd med sektorens målsettinger og satsing på Agder, vil sektoren øke innføringstakten på bruk av digitale hjelpemidler, trykkekunst og digitalt tilsyn.

Jamfør KOSTRA-tall, så ligger kommunens pleie- og omsorgssektor høyt, sett opp mot hva kommunen bør drifte på. Når det gjelder helse og barnevern ligger kommunen under korrigert nivå.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Koronapandemien

12. mars 2020 ble kriseledelsen satt. Helse- og omsorgssektoren har vært sterkt preget av situasjonen med koronapandemien i denne perioden. I starten var mange medarbeidere i karantene, noe som har endret seg. Tidligere hadde flere hjemmekontor, men de fleste er nå tilbake i arbeid på sine ordinære kontor. Andel hjemmekontor vurderes kontinuerlig.

Enhetene med turnusdrift har driftet godt, men det har til tider vært krevende med høyt sykefravær/karantenesituasjoner. Når det gjelder internkontrollarbeidet har det vært jobbet godt med å utvikle nye rutiner og veilednings- og opplæringsmateriell innen smittevern. Det

er innført gode rutiner for kontinuerlig øving på smittevern. Når det gjelder beredskapsavdelingen, Guldregn, er det gjort en stor innsats for å få avdelingen opp i drift, selv om det har vært utfordringer med å få på plass bemanningen.

Sektoren har fått budsjettkompensasjon for de mer kostnader som pandemi situasjonen har medført, alle disse kostnadene er ført på prosjektet nummert som ble etablert for å identifisere kostnader tilknyttet koronapandemien. Utover det som er ført på prosjektet har sektoren identifisert kostnader, og bortfall av inntekter, i størrelses orden ca. 2,5 mill. kroner. Inntektstapene er identifisert hos Kjøkkentjenesten, Dagsenter og Jobbsentralen, mens NAV (sosialhjelp) og Tjenestekontoret har kostnader som ikke er kompensert.

Fellesområdet for helse- og omsorgssektoren

Dette området har et mindreforbruk etter 2. tertial, 3,5 mill. kr. Bufferen som ligger på området er brukt til å kompensere nytt BPA-tiltak i enhet for habilitering. Som planlagt vil bufferen kunne bli brukt til å saldere tiltak i sektorens enheter.

Enhet Innovasjon og forvaltning

Enheten er i stor utvikling både internt og eksternt. Enheten skal yte tjenester til sektorens øvrige enheter, og er et viktig koordineringsledd.

Enheten har per 2. tertial et merforbruk på 1,6 mill. kr. Det er fremdeles utfordrende for enheten at særtilskudd fra IMDI er forsinket. Relativt høye leiekostnader til lokaler er en utfordring for Jobbsentralen. Koronasituasjonen har også gjort at det er tapt inntekter.

Det jobbes målrettet med å sikre driften til Jobbsentralen. Informasjonssak vedrørende Jobbsentralen har vært til behandling i helse- og omsorgsutvalget, kommunestyret og kontrollutvalget.

Tiltak for at enheten skal gå i balanse ved årets slutt, er å få inn alle utestående refusjoner og tilskuddsmidler, øke salgsinntektene og flytte Jobbsentralen til lokaler i kommunal drift. Det siste er et mer langsiktig tiltak, og det vises her til eiendomsmasserapporten som ble behandlet i kommunestyret i sak PS 20/68.

Enheten har i 1. tertial 76,1%, 2. tertial 77,3% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i 2. tertial var på 5,6%.

Det vises til egen evaluering av Bemanningstjenesten, se vedlegg.

Enhet helse- og barneverntjenesten

Enhetens drift har vært særlig berørt av koronasituasjonen. Enheten har vist stor vilje til å omprioritere på arbeidsoppgaver. Fylkesmannens tilsynsrapport vedr. sektorovergripende samarbeidsstrukturer når det gjelder barn med psykiske utfordringer, har vist at det må jobbes målrettet for å lukke avviket. Videre planlegging av et samlokalisert helsehus, som er opptatt av tidlig innsats og forebygging, bør fortsette.

Enheten har fremdeles et merforbruk som er ytterligere økt fra 1. tertial. Merforbruket er per nå på 2,4 mill kr. Legetjenesten har et merforbruk på grunn av permisjoner og vakanser. Merforbruket skyldes ikke-budsjetterte utgifter til legeberedskap KØH (kommunal øyeblikkelig hjelp), kostnader utløst av sykefravær i legetjenesten (differansen mellom sykelønn og -refusjon, + redusert inntekt), og engangsutgift til innredning av Brannstasjonen legesenter, 450.000 kr.

Tiltak for å redusere merforbruket i enheten: Det var planlagt å gjøre en ny vurdering opp mot kommunens KØH-tilbud. På grunn av koronasituasjonen har ikke dette blitt prioritert. Enheten holder stillinger vakante, men ikke innenfor barnevern eller legetjenesten. Enheten har 82,6% heltidsstillinger (80-100%). Sykefravær i 1. tertial var på 9,3 %.

Enhet for psykisk helse og rus

Enheten går tilnærmet i balanse. Skisserte tiltak for reduksjon er gjennomført.

Tiltak som iverksettes for å holde budsjett:

Reduksjon av to årsverk, tilsvarende 1,5 mill. kr, som skal gjennomføres ved å omorganisere nattjenesten i enheten. Forebygge og redusere sykefravær. Det jobbes med en gjennomgang av vedtak for å se hvor det er forsvarlig å redusere tjenestenivået, dette gjøres i samarbeid med tjenestekontoret. Øke heltidsstillinger. Innføring av digitalt tilsyn.

Enheten har levert på budsjettvedtak vedr. oppretting av innsatsteam mv. Enheten har også vært "bestilling 1 kommune" i Agderprosjektet, når det gjelder medisindispensere. Enheten har også tatt i bruk kameratilsyn. Det er utfordringer knyttet til finansiering av VTA-plassene (varig tilrettelagt arbeid).

Enheten har 51,4% heltidsstillinger (80-100%). Enhetens egen oversikt viser at gjennomsnittlig stillingsstørrelse er på 94%. 63,33% av enhetens medarbeidere har 100 % stillinger.

Sykefravær i 1. tertial var på 15,6%. Det er et høyt sykefravær, som det arbeides målrettet med å redusere. Det jobbes også målrettet for å tilrettelegge arbeidssituasjonen for våre medarbeidere som er sykemeldte.

Enhet NAV

Per 2. tertial har enheten et overforbruk på 301.000 kr

NAV Grimstad hadde et mindreforbruk på lønnskostnader og på introduksjonsprogrammet i 1. tertial. Det var et merforbruk på kvalifiseringsstønad og på økonomisk sosialhjelp. I juni og juli medførte koronasituasjonen høye sosialhjelpsutbetalinger. I august er det nedgang i disse utbetalingene. Det er søkt Fylkesmannen om tildeling av skjønnsmidler på dette og andre områder.

Enheten jobber målrettet og godt opp mot sektorens øvrige enheter, særlig må samarbeidet med Jobbsentralen fremheves.

NAV Grimstad ligger på budsjett. Det er igangsatt et budsjettarbeid på kontoret for å se på innsparingstiltak. Tiltakene vil bli nærmere beskrevet i kommende månedsrapporter og tertialrapporter etter hvert som arbeidet blir konkretisert. NAV Grimstad styrer mot balanse i budsjett for 2020.

Enheten har 100% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær er på 15,5%. Det fremkommer ikke i enhetens rapport at sykefraværet er arbeidsrelatert.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering

Enhetens overforbruk er redusert til 2,8 mill. kr, der 1,5 mill. kr er husleieutgifter på I4Helse. Disse utgiftene skulle vært ført på budsjett for 2019. Enheten har fått tildelt økt ramme i 1. tertial knyttet til kjøp av tjenester til enkeltbruker. Det er jobbet godt i enheten for å gjennomføre reduksjonen som enheten har fått i budsjett 2020.

Tiltak for å redusere merforbruk:

Det jobbes med å utvikle en mulig ny driftsform med yrkesfaglige team, for å redusere behov for å rekruttere sykepleiervikarer. Enheten holder tilbake to stillinger i pleie. Det er jobbet meget godt med å fjerne vakante helgestillinger i årsplanen.

Det jobbes med arbeidsmiljø og NED-prosjekt, og tett oppfølging av økonomirådgiver, HR og lønn. Noen viktige oppgaver som det jobbes med, er tiltak for reduksjon av sykefravær, strategier for rekruttering, internkontroll, god sommeravvikling, smittevernkompetanse og nok sykepleiekompetanse uten at det utløser overtid.

Det har over tid vært jobbet med å innføre digitale kommunikasjonsformer som DigiHelse, for å redusere telefonhenvendelser. Dette vil bli innført i løpet av 3. tertial. Det jobbes også med å få på plass digitale løsninger for hjelpemidler. Enheten har 33,6% heltidsstillinger (80-100%). Sykefravær i 2. tertial var på 14,2%. Sykefraværet er fremdeles høyt, men varierer mye internt i enheten. Det jobbes systematisk for å redusere sykefraværet.

Enhet for habilitering

Enheten har et merforbruk etter 1. tertial på 5,2 mill. kr. Det er store utfordringer i enheten selv om det jobbes systematisk. Det er et stort etterslep på saker som gjelder tjenester og boliger. Budsjetteringsmessig er denne enheten den mest kompliserte, fordi en stor del av driften er relatert til ressurskrevende tjenester.

Enheten fikk tildelt ressurser i 1. tertial for å iverksette et nytt BPA-tiltak. Det er opprettet et prosjekt, og her jobbes det målrettet for å videreutvikle kommunens avlastningstilbud.

Tiltak for å redusere merforbruket i enheten:

Enhet for habilitering har stramme økonomiske rammer. Enheten jobber med tiltak for å redusere overtidsbruk. Dette er tiltak som handler om kultur og holdninger, forebygging av sykefravær og en tydeligere oppmerksomhet på nødvendig kompetansesammensetning. Det er jobbet grundig med gjennomgang av refusjonsgrunnlag for særlig ressurskrevende tjenester, noe som gir budsjettmessig effekt.

Alle avdelingene har tatt i bruk årsplan, blant annet avlastningen som ble iverksatt fra juni 2020. Det jobbes med å vurdere reduksjon i antall årsverk i enkelte turnuser. Det utredes muligheter for å redusere/utnytte nattevaktressursen.

Strategiplanen «*En port inn – en stemme ut*» viser hvilke tiltak, ansvar og milepæler som gjelder for blant annet internt og eksternt samarbeid. Prosjektet som er vedtatt og satt i gang er stort og omfattende. Det er opprettet egen prosjektlederstillingen. Det er videre undertegnet en samarbeidsavtale mellom kommunen og I4Helse for å styrke innovasjonstekningen i arbeidet med å utvikle fremtidsrettede boliger.

Enheten har 45% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i 2. tertial var på 13,4%. Sykefraværet gir grunnlag for bekymring, men det jobbes systematisk med saken. Enhetsledere skal sammen med HMS-rådgiver og HR-rådgiver gjøre et dypdykk i enheten for å kartlegge om det er spesifikke grunner til sykefraværet, slik at tiltakene kan bli ytterligere spisset for å hjelpe situasjonen.

Enhet for omsorgssentre

Enheten har et merforbruk på 5,6 mill kr. Det er heldøgnsomsorgsboligene (HDO), Berge gård senter og GROM, som har de største avvikene på lønn. Det gjelder alle lønnsposter fra fastlønn, vikarlønn og overtid. Sak om å redusere HDO og øke sykehjemsplasser, ble behandlet i kommunestyret i PS 20/67. Enheten har vist stor fremdrift i gjennomføring av vedtaket.

I budsjett 2020 er statlig overføring til dagsenter 1,5 mill kr. Dette beløpet gjelder også for enhet hjemmebaserte tjenester og rehabilitering. Reduksjon i tilskuddet er krevende. For 2020 er tidligere fondsavsetninger brukt for å finansiere dagtilbudet på GROM og Berge gård senter.

Tiltak for å redusere merforbruket:

- redusere sykefravær
- ansette i vakante stillinger
- sørge for gode funksjonelle turnuser i årsplanen
- fast ansatte i store stillinger - øke andel heltidsstillinger
- lage en fremdriftsplan for reduksjon av HDO, og øke opp sykehjemssenger
- vurdere strukturelle grep, evaluere nåværende organisering og ta en gjennomgang av tjenestetilbudet
- investerer i forflytningshjelpemidler for ansatte/pasienter
- jobbe med arbeidsmiljøet
- styrke kompetansen hos ansatte
- fokus på kvalitet, og fortsatt være Livsgledehjem

Enheten har 30,9% heltidsstillinger (80-100%).

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er nå på 62,85%. I 2019 var gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 59,7%. Antall 100% stillinger har også økt. I 2019 var tallet 14,3, i 2020 er tallet 17,2.

Sykefravær i første tertial var på 12,4%. Enheten jobber systematisk med sykefraværet. I denne enheten vil også HMS-rådgiver, HR og enhetsledere gjøre et dypdykk i sykefraværssituasjonen.

Årsprognose

Fellesområdet for helse- og omsorgssektoren

Sektoren forventer å gå i balanse ved årets slutt. Bufferen som per 2. tertial er på 3,5 mill kr, vil bli brukt til å saldere enheter som har fått økt aktivitetsnivå.

Enhet for innovasjon og forvaltning

Prognose tilsier at enheten ligger an til å gå med 307 000 kr i overforbruk.

Helse- og barneverntjenesten

Ved 1. tertial var prognosen estimert til 2 mill. kr Denne er dessverre økt opp til 3,9 mill. kr.

Enhet for psykisk helse og rus

Forventer å gå i balanse ved årets slutt. Merforbruket ligger an til å bli 2 000 kr.

NAV

Prognosen er noe endret fra 1. tertial. Det forventes nå et merforbruk på 455 000 kr.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering

Ved 1. tertial var det estimert et merforbruk på 6,3 mill. kr ved årets slutt. Enheten har endret denne prognosen til 3,6 mill. kr, hvorav 1,5 mill kr er husleie for I4Helse for 2019.

Enhet for habilitering

Ved 1. tertial var det estimert et merforbruk på 11,6 mill. kr ved årets slutt. Prognosen er nå endret til 7,4 mill. kr.

Enhet for omsorgssentre

Ved 1. tertial var det estimert et merforbruk på 9,3 mill. kr ved årets slutt. Prognosen er nå endret til 7,3 mill kr.

Helse- og omsorgssektoren

Ved 1. tertial var det estimert et merforbruk for sektoren på 29,2 mill kr ved årets slutt. Prognosen er nå endret til 19,4 mill kr.

Samfunns- og miljøsektoren

Kommunalsjef Heidi Sten-Halvorsen

(tall i kr 1000)

Samfunns- og miljøsektoren	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Bygg- og eiendomstjenesten	39 937	39 544	-393	56 887	56 887	-	40 339
Kommunaltekniske tjenester og oppmåling	15 659	16 448	789	28 030	28 030	-	14 915
Brann og redning	13 300	12 660	-640	18 650	18 109	-541	11 741
Plan, miljø og landbrukbruk	4 047	4 716	669	8 850	9 701	851	5 350
VAR og feiertjenesten	-2 549	-3 159	-610	-	-	-	16 555
Byggesaksenheten	-1 297	-669	628	-	-	-	-527
Oppmålingsenheten	113	97	-16	843	843	-	224
Sektorens fellesområde	-7 084	-7 037	47	3 687	3 687	-	2 098
Netto sektorkostnad	62 126	62 600	474	116 947	117 257	310	90 695
Netto lønn	74 925	74 252	-673	116 200	115 983	-217	73 407
Kjøp av andre private tjenester	796	1131	335	1845	1845	0	1 474
Kjøp av konsulenttjenester	2 515	1 825	-690	5546	5 546	0	2 919
Andre sektorkostnader	103 907	106 303	2 396	194 656	194 656	-	126 288
Sektorinntekter	-120 016	-120 910	-894	-201 300	-200 773	527	-113 391
Netto sektorkostnad	62 127	62 601	474	116 947	117 257	310	90 697

	Per 31.08.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	159	157,75	1,25

Stillingsoversikt i %	2. tertial 2019	2.tertial 2020
Heltid	77,0 %	78,8 %
Deltid	23,0 %	21,2 %
	100 %	100 %

	2. tertial 2019	2.tertial 2020
Sykefravær i %	7,35 %	2,84 %

Sammendrag

Sektoren består av seks enheter som leverer tjenester innenfor mange ulike områder. Sektoren arbeider med drift og vedlikehold av bygninger og anlegg. I tillegg yter sektoren tjenester til innbyggerne. Det er noe ulik kostnadsbelastning gjennom året, fordi en del driftsoppgaver utføres på høsten.

Sektorens enheter går i hovedsak i balanse. Det er en høyere andel heltidsstillinger, enn det som fremkommer i tabellen. Dette skyldes at enkelte medarbeidere får sin lønn fra ulike ansvarsområder og det vises dermed som delte stillinger i tabelloversikten.

Den økonomiske driften på enhetene

Bygg- og eiendomstjenesten

Enheten har et merforbruk på 0,4 mill kr. En utfordring i enheten er for stor bemanning i forhold til budsjett. Dette gir et merforbruk på lønn. Det jobbet aktivt med å komme på riktig nivå. Enheten gjennomfører en stor gjennomgang av bemanning knyttet til de ulike

ansvarsområdene, sett i forhold til budsjett og behov. Det er foreløpig blitt redusert med ett årsverk. Enheten har en del store vedlikeholdsprosjekter som dekkes av statlige koronamidler. Enheten har et mindreforbruk på andre driftsutgifter. Dette har en naturlig variasjon gjennom året. Enheten drifter på budsjett totalt sett, og styrer mot balanse ved årsslutt. Enheten har en positiv utvikling på sykefravær, både korttids- og langtidssykefravær.

Kommunaltekniske tjenester

Totalt har enheten et mindreforbruk på 0,8 mill kr. På grunn av et mindreforbruk på andre driftsutgifter, og merinntekter på driftsinntekter. Det er en naturlig variasjon på kostnadsbildet gjennom året. Enheten drifter på budsjett totalt sett og styrer mot balanse ved årsslutt. Enheten har en positiv utvikling på sykefravær både på korttids- og langtidssykefravær.

Oppmåling

Enheten drifter nær balanse. Det forventes at oppdragene, og dermed inntektene, kan gå noe ned i tiden som kommer, på grunn av utfordringer med gjennomføring av kartforretninger i koronatiden. Tid som frigjøres fra kartforretninger benyttes til oppretting av matrikkelens B-del (byggningsdel). Dette vil på sikt gi kommunen økte eiendomsskatteinntekter. Sykefraværet i enheten har en positiv utvikling. Enheten styrer mot balanse, men det er knyttet usikkerhet til oppdragsmengde gjennom året, som følge av koronasituasjonen.

Brann og redning

Totalt har enheten et merforbruk på 0,6 mill kr. Dette skyldes økte utgifter til innkjøp som gjelder for hele året, i tillegg noe bortfall av inntekter. Enheten har hatt en betydelig økning i antall utrykninger, sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Sykefraværet i enheten har en negativ utvikling, men er likevel på et lavt nivå. Årsprognosen er et merforbruk på 0,5 mill kr.

Plan, miljø og landbruk

Enheten har et mindreforbruk i underkant av 0,7 mill kr. Utgifter og inntekter har en naturlig variasjon gjennom året. Enheten har hatt inntekter over budsjett og noe mindreforbruk på lønn. Enheten styrer mot et mindreforbruk ved årsslutt på 0,8 mill kr. Enheten har hatt en positiv utvikling i sykefravær.

VAR og feiertjenesten

Selvfinansområdet viser et merforbruk på 0,6 mill kr for 2. tertial. Det forventes balanse eller svakt overskudd for å dekke inn merkostnader fra tidligere år.

Byggesaksenheten

Enheten har et mindreforbruk på 0,6 mill kr. Det er et mindreforbruk på lønn på grunn av ubesatte stillinger og sykefravær. Enheten har en negativ utvikling av sykefravær. Enheten

styrer mot balanse ved årsslutt. Byggesak er et selvfinansområde og eventuelt overskudd/mindreforbruk settes på fond.

Sektorens fellesområde

Sektoren totalt sett styrer mot balanse eller et mindreforbruk opp mot 0,3 mill kr. Sektorens enheter drifter i hovedsak i balanse, men det er variasjoner mellom enhetene. Det jobbes aktivt med å synkronisere antall årsverk etter budsjett på de største enhetene. Sektoren har en høyere andel heltid enn det som fremkommer i tabellen. Dette skyldes at enkelte medarbeidere får sin lønn fra ulike ansvarsområder og fremstår da som delte stillinger i oversikten. Sektoren har noe ulik kostnadsbelastning gjennom året da en del driftsoppgaver naturlig ligger til høsten. Sektoren styrer mot balanse/mindreforbruk ved årsslutt.

Kirke og trossamfunn

(tall i kr 1000)

Trossamfunn	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Den norske kirke	13 455	13 455	0	17 499	17 499	0	12 438
Andre trossamfunn	0	0	0	3 764	3 264	-500	1
Netto overføringer	13 455	13 455	0	21 263	20 763	-500	12 439

Sammendrag

Området kirke og trossamfunn består av de driftstilskuddene som gis til Grimstad kirkelige fellesråd (Den norske kirke) og de tilskudd som gis til andre trossamfunn. Andre trossamfunn har etter gjeldende lovverk krav på samme tilskudd per medlem, som det Den norske kirke mottar per medlem. I 2019 var tilskuddet pr. medlem 1.088 kr. Tilskudd til kirkegårder, gravlunder og krematorier skal ikke være med i grunnlaget for tilskuddsberegning pr. medlem.

Kommunestyret har for 2020 bevilget totalt 17,5 mill kr i driftstilskudd til Den norske kirke. Når det gjelder andre trossamfunn, så er det budsjettert med 3,3 mill kr for hele året. Dette er i realiteten en anslagspost. Hvor mye som blir utbetalt vil være avhengig av satsen pr. medlem og antall medlemmer i de ulike trossamfunnene. Det er staten v/Brønnøysundregistrene som registrerer og godkjenner medlemslistene fra trossamfunnene. Oversiktene med antall medlemmer sendes deretter til kommunene, og kommunene bruker disse for videre utbetaling av kommunalt tilskudd. Listene fra staten for 2020 kommer på høsten, hvor også budsjettposten for dette er periodisert.

Årsprognose

Pr. 2. tertial er det ikke avvik i regnskap/budsjett for området kirke og trossamfunn, men resultatet for året vil avhenge av antall medlemmer i andre trossamfunn. Erfaring fra tidligere år viser imidlertid at antall medlemmer i andre trossamfunn er økende, mens medlemstallet i Den norske kirke enten stagnerer eller er svakt fallende. Dersom dette også er tilfellet i 2020, er det sannsynlig med et merforbruk på denne budsjettposten.

Administrasjon og stab

Kommunalsjefer: Olav Kavli (organisasjon), Petter N. Toldnæs (kommunikasjon) og Monica Helland Nordby (økonomi)

(tall i kr 1000)

Adm og stab mv	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Rådmann stab	3 489	3 305	-184	5914	5 914	0	4 284
Politikere, kontrollutvalg mv	5 829	5 715	-114	8282	8 282	0	4 897
Økonomiavd	10 188	11 167	979	16184	16 784	600	13 219
Organisasjonsavd	11 520	12 708	1 188	19000	20 000	1 000	8 342
Læringer	6 193	6 289	96	8336	8 336	0	3 658
IKT	23 100	22 918	-182	30145	30 145	0	21 389
Fellesområde	18 037	18 144	107	37128	37 128	0	16 966
Netto kostnad	78 356	80 246	1 890	124989	126 589	1 600	72 755
Netto lønn	33 022	33 590	568	73 604	74 604	1 000	28 763
Kjøp av andre private tjenester	0	0	0	0	0	0	0
Kjøp av konsulenttjenester	1 191	534	-657	2021	2 021	0	1 609
Andre andre kostnader	51 506	48 529	-2 977	61446	61 446	0	48 708
Sektorinntekter	-7 363	-2 407	4 956	-12082	-11 482	600	-6 325
Netto kostnad	78 356	80 246	1 890	124 989	126 589	1 600	72 755

	Per 31.08.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk fast ansatte Adm og	47	44,4	-2,6

Stillingsoversikt i %	2. tertial 2019	2.tertial 2020
	Heltid	72,5 %
Deltid	27,5 %	18,6 %
	100 %	100 %

Sykefravær i %	2. tertial 2019	2.tertial 2020
		10,26 %

Sammendrag

Området for administrasjon og stab består av rådmann, organisasjonsavdelingen, økonomiavdelingen og kommunens fellesområde. Ved utgangen av 2. tertial har administrasjon og stab et mindreforbruk på 1,9 mill kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger i organisasjonsavdelingen tidligere i året. Budsjettet legger opp til 45 årsverk, og det faktiske forbruket er på 47 årsverk per 31.8. Andelen med 100%-stilling har økt fra 72,5 % til 81,4 % i forhold til samme periode i fjor. Sykefraværet viser en gledelig utvikling, og er redusert fra 10,3 % i samme periode i fjor, til 4,2 % i år.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Rådmann stab

Rådmannsområdet består av tre årsverk og forventes å drive i balanse i 2020.

Politikere, kontrollutvalg mv

Politikerområdet har et merforbruk per april på 0,1 mill kr. Det skyldes utgifter til juridisk bistand. Området forventes å gå i balanse ved årsslutt.

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen består av kemner, faktura- og gebyravdelingen, innkjøp og økonomirådgivere. Avdelingen har 19 årsverk og de er fullt bemannet. Ved utgangen av 2. tertial har økonomiavdelingen et mindreforbruk på 1 mill kr. Dette skyldes i all hovedsak høyere gebyrinntekter enn forventet, og noe sykepengerefusjoner. Det forventes at økonomiavdelingen går i pluss ved årets slutt.

Organisasjonsavdelingen

Enheten har 19 årsverk, men er per dags dato ikke fullt ut bemannet.

Blant områdene som er styrket i andre halvdel av 2020 er HR området hvor det er ansatt en ny HR senior rådgiver med oppstart januar 2021.

Sykefraværet for enheten er sterkt nedadgående, og var i mai 2.1 %, i juni 0,5%, og i august 0,2% (kort- og langtidsfravær). Sykefraværet har hatt en nedadgående trend gjennom hele 2020. Til sammenlikning lå sykefraværet i 2019 på over 10%.

Økonomisk har enheten et underforbruk på ca 1,2 mill kr, noe som i hovedsak har skyldtes vakante stillinger gjennom året.

Kommunikasjon og innbyggjerservice består av politisk sekretariat, ekspedisjon og kommunikasjon, og blir skilt ut som egen enhet fra årsskiftet. Avdelingen har hatt et mindreforbruk på grunn av vakant stilling. Avdelingen jobber med to prosjekter som ikke lå inne i budsjettet; kommunikasjonsstrategi og grafisk profil.

Organisasjonsavdelingen forventer å gå i balanse eller med et marginalt underforbruk i løpet av året.

Lærlinger

Lærlingeordningen ligger budsjettmessig i balanse og aktivitetsnivået gjennomføres som planlagt.

Fellesområde

Fellesområdet består av felleskostnader som for eksempel kontingenter og avgifter som gjelder hele organisasjonen. Etter 1.tertial ble lønnsoppgjørsavsetningen overført fellesområdet. Fellesområdet forventer derfor å gå i betydelig pluss ved årets slutt. Det vises til forklaringer beskrevet i det overordnede økonomikapittelet

Årsprognose

Administrasjon og stab forventes å gå med mindreforbruk i 2020. Lønnsoppgjørsmidlene er samlet på fellesområdet og er forventet å gå i pluss grunnet lavere kostnad.

Finansområdet

(tall i kr 1000)

Finansområdet inntekter	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Rammetilskudd fra staten	-432 208	-430 283	1 925	-605 960	-603 060	2 900	-389 589
Skatteinntekter fra inntekt og formue	-388 527	-387 138	1 389	-636 000	-638 000	-2 000	-389 637
Inntektsutjevning skatt	-41 136	-45 096	-3 960	-69 665	-75 665	-6 000	-35 097
Eiendomsskatt	-40 958	-41 850	-892	-70 400	-70 400	0	-46 914
Andre inntekter fra stat	-21 060	-25 541	-4 481	-43 439	-50 439	-7 000	-28 425
Renteinntekter	-9 485	-7 300	2 185	-17 723	-17 723	0	-7 551
Utbytte	-19 249	-18 657	592	-19 257	-18 657	600	-18 057
Andre finansinntekter	-88 867	-88 208	659	-89 852	-89 152	700	-75 539
Sum inntekter	-1 041 490	-1 044 073	-2 583	-1 552 296	-1 563 096	-10 800	-990 809

(tall i kr 1000)

Finansområdet kostnader	Per 31.08.2020			2020			Per 31.08.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Lønn-/pensjonskostnadsjustering	16 885	16 887	2	-12 871	-12 871	0	6
Avdrag	36 212	33 904	-2 308	60 300	56 800	-3 500	36 215
Rentekostnader lån	29 206	34 925	5 719	37 870	44 170	6 300	27 866
Andre finanskostnader	72 735	80 732	7 997	75 299	85 299	10 000	62 291
Sum kostnader	155 038	166 448	11 410	160 598	173 398	12 800	126 378
Sum netto	-886 452	-877 625	8 827	-1 391 698	-1 389 698	2 000	-864 431

Sammendrag

Kommunens finansområde består i hovedsak av; frie inntekter (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt), netto finanskostnader (renteutgifter, renteinntekter, kompensasjonstilskudd fra Husbanken til tidligere investeringer innen skole, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkebygg, avdrag og utbytte fra Agder Energi), eiendomsskatt, pensjons-/lønnkostnader og til sist enkelte mindre poster som bankgebyrer osv. I tillegg sluttregnskapsføres kommunens samlede årsresultat (til/fra disposisjonsfond) på finansområdet.

Tall pr. 2. tertial viser en merinntekt på 8,8 mill kr, men det vurderes at dette vil svekke seg siste tertial, til samlet en liten merinntekt på 2,0 mill kr ved årsslutt. Dette inkluderer budsjettert avsetning til disposisjonsfond med 10,0 mill kr (budsjettert mindreforbruk kommunen totalt for året). Slik at hvis dette skal holdes utenom, er det en prognose for finansområdet isolert på minus ca. 8,0 mill kr.

De største prognosene for avvik opp mot nåværende vedtatte budsjett er innenfor; frie inntekter, andre statlige tilskudd og rentekostnader. De frie inntektene (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning skatt) er omtrent i balanse pr 2. tertial (- 0,6 mill kr), men det ventes at dette vil svekkes i siste tertial med ca. -8,0 mill kr som årsprognose. Når det gjelder statlige tilskudd (integreringstilskudd og kompensasjon omsorgsboliger, skoler m.m.), så ventes det en mindreinntekt på samlet 7,0 mill kr. Mesteparten av dette gjelder integreringstilskudd flyktninger. På grunn av koronapandemien har antallet flyktninger som skal bosettes i kommunene gått kraftig ned i hele landet, også i Grimstad. Til slutt (av de større avvikene) vil rentekostnadene slå positivt inn. Rentenivået har falt gjennom året, og det forventes en kostnad på ca. 6,3 mill kr. lavere enn budsjettert.

Skatteinngangen i Grimstad er 85,3 % av landsgjennomsnittet pr. 2. tertial i år. Etter 1. tertial var den 86,2 %. I 2019 var den 88,0 %. Til sammenligning var skatteinngangen pr. 2. tertial 2020 i Arendal 82,2 %, mens den var 85,9% i Kristiansand. Dersom en måler skatteinngangen opp mot samme periode for 2019 (januar tom. august) i Grimstad, så er det en reduksjon i skatteinntektene nominelt på - 0,3 %. Målt pr. Innbygger så er reduksjonen noe større (- 1,5 %), dette skyldes at det har blitt flere innbyggere i Grimstad.

Foreslåtte budsjettjusteringer drift

Nummer	Område/tjenesteenhet	Tekst	Beløp
Økte inntekter			
1)	Finans	RNB: Økt rammetilskudd	-2 892 000
2)	Finans	Økt rammetilskudd (skjønnskudd fra FMA høsten 2020) knyttet til koronatiltak	-940 000
4)	Finans	Økt utbytte (Agder Energi og Agder Renovasjon Næring AS)	-592 000
4)	Finans	Økte kalkulatoriske avskrivninger fra selvfinans (VARF)	-530 000
Delsum			-4 954 000
Reduserte inntekter			
1)	Finans	Økt rammetilskudd (RNB) - kompensasjon for redusert formues- og inntektsskatt	2 255 000
3)	Finans	Redusert integreringstilskudd flyktninger (pga mottak færre flyktninger i 2020)	5 167 000
4)	Finans	Redusert inntektsutjevning skatt	3 922 000
Delsum			11 344 000
Økte utgifter			
1)	Helse- og omsorgssektoren	Økt rammetilskudd (RNB) - økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjeneste	333 000
1)	Helse- og omsorgssektoren	Økt rammetilskudd (RNB) - aktivitetstiltak for barn og unge med store behov	316 000
2)	Finansområdet	Avsetning til disposisjonfond - rammetilskudd knyttet til generelle korona-tiltak	940 000
3)	Helse- og omsorgssektoren	NAV - økt budsjett økonomisk sosialhjelp	5 167 000
4)	Finans	Økt budsjett til avdrag iht. ny minimumsberegning i kommuneloven	3 500 000
Delsum			10 256 000
Reduserte utgifter			
1)	Helse- og omsorgssektoren	Redusert rammetilskudd (RNB) - tilskudd til fastleger, knekkpunkt i basistilskuddet	-1 000
1)	Helse- og omsorgssektoren	Redusert rammetilskudd (RNB) - finansiering av Stine Sofies barnehagepakke	-11 000
3)	Helse- og omsorgssektoren	NAV - reduksjon budsjett introduksjonslønn flyktninger (færre intro.deltakere)	-5 167 000
3)	Fellesområdet	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-5 167 000
4)	Finans	Reduserte rentekostnader	-6 300 000
Delsum			-16 646 000
Netto totalsum			0

Merknader:

- 1) Staten har bevilget 2,892 mill. i ekstra rammetilskudd til Grimstad ifm. Revidert Nasjonalbudsjett (RNB). Midlene er fordelt sektorer/områder fullt ut slik de framkommer i bevilgningen fra staten, se tiltak merket 1).
- 2) Staten v/fylkesmannen i Agder har bevilget 0,94 mill. i ekstra skjønnskudd høsten 2020 knyttet til koronautbruddet. Midlene foreslås satt av til disp.fond koronaprojekt, og så foretas det månedlige budsjettreguleringer til sektorer/områder etter forbruk (jfr. K-vedtak 1. tertialrapport).
- 3) Integreringstilskudd flyktninger vil i 2020 bli lavere enn budsjettet pga. mottak av færre flyktninger. Inntekter på finansområdet budsjetteres derfor ned med motpost introduksjonslønn flyktninger ved NAV (dette pga. færre intro.deltakere). NAV har imidlertid over flere år hatt en underbudsjettet post til økonomisk sosialhjelp (sett opp mot endelig regnskap). Hovedårsaken til at NAV likevel har gått rimelig i budsjettbalanse totalt, er at det har gått mindre utgifter til introduksjonslønn flyktninger enn budsjettet. Når denne budsjettposten nå foreslås regulert ned med kr. 5,167 mill. (til kr. 15,7 mill.), så har NAV et reelt behov for økte budsjettmidler til økonomisk sosialhjelp. Posten foreslås økt med samme beløp som reduksjonen til intro.lønn, slik at enhetens netto budsjetttramme ikke endres. Midlene foreslås dekket inn fra posten til avsatt lønnsoppgjør 2020 (kr. 24,35 mill.) som står på kommunens fellesområde.
- 4) Det foreslås enkelte interne budsjettendringer på finansområdet. Dette innebærer ingen reelle budsjettendringer (bruk av midler), men en bedre tilpassing av budsjettpostene opp mot de regnskapstillene som anslås i prognosen for året.

Investeringer

Økning i budsjetttramme

Utvidelse Fjære kirkegård

Prosjektregnskapet viser en sluttsum på 21 mill kroner og en budsjettoverskridelse på 1,4 mill kroner. Kirkegården er nå ferdigstilt og Grimstad kirkelige fellesråd søker om en tilleggsbevilgning på 1,4 mill kroner for å fullfinansiere kirkegårdsutvidelsen på Fjære.

Status i pågående større investeringsprosjekter

Byhaven, 6851702

Det er tidligere informert om at Byhaven går mot merforbruk (størrelsesorden 4-5 millioner), og det er i styringsgruppen besluttet at alle prosjektene i Byhaven, altså selve Byhaven (6851702), pumpestasjonen (6801805), servicebygget (6801815), asfaltering av grusganger og lyspilarerene (6851910), må ses under ett når alt er ferdig. Selve prosjektet Byhaven park kan avsluttes når Servicebygget står ferdig, for det er i det bygget all styring av de tekniske installasjoner i parken skal befinne seg (undervarme til byløper, fontene, vann og strøm til brygger og hageanlegg). Angående Servicebygget så er omlegging av kabler og midlertidig styring av kloakkpumpestasjon påbegynt, og andre fag, inkludert snekker til å sette opp Servicebygget følger på, inkludert oppgradering kloakkpumpestasjon. Forventes at alt er ferdig til desember 2020.

Det styres mot resultat som tidligere orientert og varslet budsjettoverskridelse og dette synliggjøres videre i sluttrapporten når alt er ferdigstilt.

Tjore - vannledning, kloakkledning og pumpestasjon 6801909, 6801904, 6801905

Prosjektene er under planlegging og skal graves i egen regi. Tiltaket er omsøkt og det er gitt tillatelse til kryssing av Reddalskanalen. Utføres uke 40.

Ny vannledning Rosholt – Solbergåsen – Egra 6801814

Strekningen Rosholt til Solbergåsen er ferdig. Det er utført geologiske undersøkelser og prosjektering i forbindelse med grunnoverenskomst, og byggesak for strekning Solbergåsen og ned til Egra. En utbygger vil regulere området til boligformål, og vi er i dialog om overenskomst, tilpasse veg inn i feltet i sammenheng med våre vannledninger. Trenger mer avklaring for å lande en avtale.

Vann og kloakk Hesnes, inkl kloakkpumpestasjoner, 6801503, 6801706, 6801705

Gjenstår å få på plass de siste grunnoverenskomster og omprosjektering av ledningstrase. Tiltaket kan ikke byggesøkes før trase er fullstendig. Anskaffelsesprosess med entreprenør kan påbegynne når byggesak er godkjent.

Nytt rensesanlegg - 6801605

Rambøl har levert rapport for mulighetsstudie for plassering av anlegg. Kommunestyret har behandlet saken, og vedtatt å kjøpe Industriveien 1, og at det skal utarbeides forprosjekt på både daganlegg på tomten og forprosjekt på å legge det i fjell tilknyttet Industriveien 1.

Gang sykkelsti Frivoldalen – 6851813

Er ikke påbegynt siden det jobbes med reguleringsplan.

Veier - GS Moyveien og Grefstadveien, 6851606

De første 600 av 850 meter av Grefstadveien er ferdige. De gjenstående 250 meterne tas høsten 2020. Det jobbes med å oppdatere noen grunnoverenskomster i forbindelse med omregulering på dette strekket. Deretter må Moyveien planlegges og anlegges.

Nedgravde containere 2016-2017, 6801440

Fem stasjoner er etablert, én er byggeklar, men det må planlegges med kabeletater før de settes ned. Gjenstår da to planlagte stasjoner.

Lys på Levermyr stadion:

Prosjektet ble avsluttet i april 2020, med et mindre forbruk på 1,9 mill kr.

Ombygging Voss gate 14 og 16 – 6901603

Kommunen overtok bygget 1. mars 2020 og det har vært i drift siden. Prosjektet er ikke avsluttet enda, siden det gjenstår noen små utbedringer. Budsjettrammen holdes, og Grimstad kommune har fått tilskudd fra Husbanken på 9,0 mill kr.

Frivolltun og GROM – nødvendig ombygging areal, omsorgsleiligheter og ventilasjonsanlegg mm – 6901806

Ombyggingen på GROM er gjennomført. Prosjektering på ventilasjonsanlegg og sprinkling på Frivolltun bo- og omsorgssenter pågår. Det tas sikte på å begynne gradvis på oppgradering av ventilasjonsanleggene dersom nasjonale retningslinjer for Covid-19 tilsier det. Foreløpig kalkyle viser at prosjektet kan gjennomføres innenfor vedtatt budsjettramme.

Utfasing av fossilt brensel – 6901714

Prosjektet er tidligere overført til 2020.

Det pågår fortsatt prosjektering parallelt med igangsatte prosjekter. Noen av prosjektene er så enkle som å ta bort oljekjel og tank. Disse prosjektene er under arbeid. Budsjettrammen ser ut til å holde for de tiltakene som er prosjektert.

Enøk-investeringer etter energimerking – 6851806

Styringsgruppa har behandlet en prioritert tiltaksliste. Flere av tiltakene er satt i gang. Økonomien ser positivt ut.

6 småhus-prosjektet – 6901601

Frem til 2020 er det anskaffet fire enkeltboliger. Den ene av boligene (Opplandsveien 82) må rives som følge av branntilløp i 2019. Boligene blir erstattet med to nye boenheter.

Finanseringen vil skje delvis som forsikringserstatting, og delvis med midler fra *6 småhus-prosjektet*. Dette prosjektet utløser også tilskudd fra Husbanken.

Ny svømmehall

Reguleringsarbeid pågår, og parallelt foregår det også en mulighetsstudie. 3,0 mill kr flyttes fra 2021 til 2020 på grunn av prosjektering. Nye kalkyler for 25 og 50 meters basseng vil foreligge til politisk behandling i handlingsprogrammet for 2021-2024.

Ny sentrumsbarnehage – 6901505

Prosjektet lukkes med positivt regnskap. Sluttrapport vil foreligge innen utgangen av 2020.

Bofellesskap Vollekjær – 6901818

Bygget er overtatt av andelseiere. Husbanken har utbetalt tilskudd. Gjennomgang av økonomi og sluttoppgjør med andelseiere er gjennomført. Sluttrapport utarbeides fortløpende.

Bofellesskap Grooseveien – 6901911

Nytt politisk vedtak om at prosjektet ikke lenger er i regi av Grimstad kommune. Trenger ytterligere avklaringer rundt tomtesalg. Dette tas opp som politisk sak i oktober 2020.

Bofellesskap Eplehaven – 6901824

Reguleringsplan for Eplehaven går som planlagt. Det er etablert en prosjektgruppe i kommunen som har dialog med foresatte. Samarbeidsavtalen er oversendt til foresatte. Budsjettrammen er på 24 mill kr.

Sykesignalanlegg – 6901612

Det er installert nytt sykesignalanlegg ved Feviktun bo- og omsorgssenter, Berge gård senter og Frivolltun bo- og omsorgssenter (inkludert GROM). Det er benyttet rammeavtale med Telenor som er forhandlet som en felles anskaffelse i Agder. Gjenstående midler i

investeringsprosjektet er planlagt brukt for å installere signalanlegg i boliger innen *enhet for habilitering*, hovedsakelig ved Landviktun og Feviktun.

Ny Holviga barneskole – 6902005

Brukerprosess er gjennomført. Prosjektet skal gjennomføres som en innovativ anskaffelse. Det jobbes med å lande gjennomføringsmodell. Utlysning av anskaffelsen vil skje i løpet av høsten/vinter 2020/2021. 3,0 mill kr flyttes fra 2021 til 2020, på grunn av prosjektering.

Ombygging av Fjære og Fevik skoler – 6902003

Kartlegging på Fevik skole er gjennomført. Skoleadministrasjonen er tatt med i prosess og prioritering. Ombyggingen ble gjennomført før skolestart 2020. Noe utvendige tilpasninger gjenstår. Påbegynnes i høsten 2020.

På Fjære er det utarbeidet en mulighetsstudie på ombygging eller nybygg for barneskolen. Ny kalkyle utarbeides etter rapporten. Prosjektet tas opp i handlingsprogrammet 2021/2024.

Barnebolig - enhet for habilitering

Prosjektgruppe er etablert. Prosjektgruppa har utarbeidet en prosjektplan. I denne planen fremgår det utredning, plassering, organisering etc. Prosess rundt tomtevalg og plassering er under arbeid.

Kulturhuset – fornyelse og ombygging av PAN - 6901709

Etter anbudskonkurransen ble anskaffelsen avlyst på grunn av manglende finansiering. Det ble lagt frem politisk sak om finansiering og gjennomføring i september 2020.

Budsjettrammen er økt med 2 mill kr, men prosjektet avhenger av at Kulturhuset i tillegg skaffer 2 mill kr.